

Vedlegg til rapporterings skjema for innsamling av markedsdata - Definisjonsliste

1 Definisjonsliste tilhørende skjema for rapportering av markedsdata

Denne definisjonslisten er laget for å hjelpe aktørene involvert i rapportering av markedsdata til å fylle ut deres respektive rapporterings skjemaer, og for å avklare eventuelle uklarheter knyttet til begrepene som brukes i skjemaene. Definisjonslisten er ikke juridisk bindende og har ikke noe annet formål enn å brukes som hjelpemiddel i forbindelse med rapporteringen av markedsdata. Til listen foreligger det også to tillegg som utdyper to definisjoner ytterligere.

1.1 Definisjonsliste

I denne definisjonslisten har definisjonene samme betydning som definisjonene i:

- jernbaneforskriften¹ § 1-3
- artikkel 2 bokstav e) i Europaparlaments- og rådsforordning² (EF) nr. 1370/2007
- artikkel 2 nr. 2 bokstav a) i Europaparlaments- og rådsforordning³ (EU) nr. 913/2010
- artikkel 3 i [direktiv 2012/34/EU](#) om opprettelse av et felles europeisk jernbaneområde⁴
- artikkel 2 i Kommisjonens [gjennomføringsforordning \(EU\) 2015/1100](#) av 7. juli 2015 om medlemsstatenes rapporteringsplikt innenfor rammen av overvåking av jernbanemarkedet⁵

I tillegg menes med:

1. **Infrastrukturavgifter:** avgifter som innkreves for den minste pakken med adgangstjenester som er nevnt i nr. 1 i vedlegg II til direktiv 2012/34/EU og i jernbaneforskriften § 4-1
2. **Høyhastighetstransport:** persontransport med jernbane som tilbys med høyhastighetstog, herunder krengetog, som minst på en del av ruten kjører i minst 200 km/t; bruk av infrastruktur for høyhastighetstog er ikke alltid nødvendig
3. **Konvensjonell fjerntransport:** persontransport med jernbane som ikke er by-, forstads-, region- eller høyhastighetstransport
4. **Stasjon:** et sted på en jernbane der en persontransportrute med tog kan starte, stoppe eller slutte
5. **Godsterminal:** et sted som er utstyrt for omlasting og lagring av intermodale lasteenheter (for eksempel containere) og der minst ett av transportsystemene er jernbane
6. **Større stasjon:** stasjoner som betjener mer enn 10 000 passasjerer per ukedag
7. **Større godsterminal:** godsterminaler med kapasitet på over 100 000 containere per år eller over en million tonn per år
8. **Samlet godtgjøring fra staten:** i forbindelse med avtaler, det samlede beløpet som staten har sagt seg villig til å betale til infrastrukturforvalter som finansiering gjennom hele avtaleperioden
9. **Overvåkingsorgan:** et organ som i henhold til nasjonal lovgivning kontrollerer at infrastrukturforvalter overholder avtalen
10. **Spor:** et skinnepar der skinnegående kjøretøyer kan kjøre
11. **Særlig høyhastighetslinje:** en linje som er særlig anlagt for trafikk som vanligvis holder hastigheter på 250 km/t eller mer på sine hovedstrekninger; dette kan omfatte forbindelseslinjer der hastigheten er redusert av hensyn til lokale forhold

¹ Forskrift om jernbanevirksomhet, serviceanlegg, avgifter og fordeling av infrastrukturkapasitet mv. av 20. desember 2016 nr. 1771

² Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1370/2007 av 23. oktober 2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 og 1107/70 (EUT L 315 av 3.12.2007, s. 1)

³ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 913/2010 av 22. september 2010 om et europeisk jernbanenett for konkurransedyktig godstransport (EUT 276 av 20.10.2010, s. 22)

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32012L0034>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1100>

- 12. Knutepunkt:** et viktig punkt på jernbanenettet der flere jernbanelinjer er knyttet sammen
- 13. Netto tonnkilometer:** målenheten som betegner transporten av ett tonn av det gods som er transportert med jernbane, medregnet emballasje og taravekten på lastvektenheten (container, vekselflak, mv.) men ekskludert jernbanemateriellets vekt (lokomotiv og godsvogner), over en avstand på én kilometer. Bare avstanden på innberettende medlemsstats nasjonale territorium tas med i beregningen
- 14. Brutto tonnkilometer:** målenheten som betegner transporten av ett tonn av det gods som er transportert med jernbane, medregnet emballasje og taravekten på lastvektenheten (container, vekselflak, mv.) og jernbanemateriellets vekt (lokomotiv og godsvogner), over en avstand på én kilometer. Bare avstanden på innberettende medlemsstats nasjonale territorium tas med i beregningen
- 15. Togkilometer:** målenheten som betegner et togs bevegelse over én kilometer. Avstanden som benyttes, er om mulig den faktisk tilbakelagte avstanden; ellers benyttes jernbanenettets standardavstand mellom opprinnelses- og bestemmelsesstedet. Bare avstanden på innberettende medlemsstats nasjonale territorium tas med i beregningen
- 16. Passasjerkilometer:** målenheten som betegner transporten av én passasjer med jernbane over en avstand på én kilometer. Bare avstanden på innberettende medlemsstats nasjonale territorium tas med i beregningen
- 17. Internasjonal persontransport:** persontransport der toget krysser en medlemsstats grense minst én gang, og som transporterer passasjerer mellom stasjoner i forskjellige stater
- 18. Innenlands persontransport:** persontransport som utelukkende finner sted innenfor én medlemstats grenser
- 19. Innenlands godstransport:** godstransport som utelukkende finner sted innenfor én medlemstats grenser
- 20. Tildeling av ruteleie:** en beslutning om tildeling av enkeltruteleie(r) med sikte på drift. Tildeling av ruteleie til hver enkelt togrute som inngår i planlagt rutetrafikk, regnes som en egen tildeling av ruteleie
- 21. Planlagt ruteleie:** et ruteleie som er tildelt i samsvar med reglene for ruteplanlegging fastsatt i artikkel 45 i direktiv 2012/34/EU og i jernbaneforskriften § 8-5 og § 8-6
- 22. Ad hoc-ruteleie:** et ruteleie som er tildelt i samsvar med søknad om ruteleie som nevnt i artikkel 48 i direktiv 2012/34/EU og i jernbaneforskriften § 8-7
- 23. Avslått tildeling av ruteleie:** en søknad om ruteleie som infrastrukturforvalter har avslått etter samordningsprosessen fastsatt i artikkel 46 nr. 1 i direktiv 2012/34/EU og i jernbaneforskriften kapittel ni; hver innstilling av en togrute som inngår i planlagt rutetrafikk, regnes som en avslått tildeling av ruteleie
- 24. Vedlikehold:** driftskostnader som infrastrukturforvalter har med sikte på å opprettholde den eksisterende infrastrukturens tilstand og leveringsevne
- 25. Fornyelse:** investeringskostnader i forbindelse med et større utskiftningsarbeid på eksisterende infrastruktur som ikke endrer dens generelle yteevne
- 26. Oppgradering:** investeringskostnader i forbindelse med et større endringsarbeid på infrastrukturen som forbedrer dens generelle yteevne
- 27. Ny infrastruktur:** investeringskostnader i forbindelse med prosjekter for bygging av nye infrastrukturanlegg
- 28. Offentlige midler:** i forbindelse med infrastrukturkostnader, er midler som skriver seg direkte fra offentlige investeringstilskudd
- 29. Egne midler:** midler som skriver seg fra inntekter infrastrukturforvalter eller operatører av serviceanlegg får fra avgifter eller på annen måte
- 30. Inntekter fra jernbanetransport:** de samlede inntektene fra yting av jernbanetransport i løpet av rapporteringsperioden; det omfatter ikke andre inntekter, for eksempel fra terminaltjenester, catering og tjenester på stasjonen og om bord i toget
- 31. Transitt:** transport gjennom en stat som ligger mellom laste-/ombordstigningsstedet og losse-/avstigningsstedet, som begge ligger utenfor denne staten

- 32. Forsinkelse:** tidsforskjellen mellom det tidspunkt som er oppført i ruteplanen for et tog, og det faktiske tidspunktet da det passerer et bestemt sted langs togets rute der opplysninger om reisen blir registrert
- 33. Innstilt tog:** et tog som innstilles i driftsfasen av årsaker knyttet til jernbanedriften, herunder innstilling av et planlagt stopp dersom toget omdirigeres eller jernbanetransporten erstattes med veitransport
- 34. Gjennomsnittshastighet:** etter ruteplanen den hastigheten som framkommer ved å dele hele reiselengden med forventet reisetid etter ruteplanen
- 35. Godtgjøring for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste (PSO-godtgjøring):** finansielle fordeler som en vedkommende myndighet direkte eller indirekte bevilger fra offentlige midler i løpet av rapporteringsperioden for drift av jernbanetransport i forbindelse med en forpliktelse til å yte offentlig tjeneste
- 36. Kommersiell persontransport (ikke-offentlig persontransport):** all persontransport på jernbanenettet som ikke er transport utført i henhold til en forpliktelse til å yte offentlig tjeneste eller som ikke utføres innenfor rammen av offentlig tjenesteyting, herunder persontransport som ikke er omfattet av en kontrakt om offentlig tjenesteyting eller en enerett
- 37. Største jernbaneforetak:** det største foretaket målt i passasjer-km eller tonn-km
- 38. Aktiv lisens:** en lisens utstedt til et jernbaneforetak som har begynt sin virksomhet og ikke har innstilt den i løpet av et tidsrom fastsatt av medlemsstaten i samsvar med artikkel 24 nr. 4 i direktiv 2012/34/EU
- 39. Passiv lisens:** en lisens utstedt til et jernbaneforetak som ikke har begynt sin virksomhet eller har innstilt den i løpet av et tidsrom fastsatt av medlemsstaten i samsvar med artikkel 24 nr. 4 i direktiv 2012/34/EU, og lisenser som er midlertidig opphevet eller tilbakekalt
- 40. Lisensgebyr:** alle gebyrer som en lisensutstedende myndighet tar for å behandle søknaden
- 41. Behandlingstid:** for en lisenssøknad tiden det tar fra den datoen en fullstendig lisenssøknad leveres inn og til den datoen det foreligger en endelig beslutning
- 42. Heltidsekvivalenter:** samlet timetall, herunder overtid, som arbeides i løpet av et år, delt med gjennomsnittlig timetall som arbeides i løpet av et år i en heltidsstilling
- 43. Skifting:** skifting utføres for å sette sammen jernbanekjøretøy, for å flytte kjøretøy inne på et spor, for å flytte kjøretøy fra et spor til et annet spor eller for å sette fra seg kjøretøy
- 44. Skiftestasjoner og skifteanlegg:** et sted eller en del av et sted som er utstyrt med et antall spor eller annet utstyr som benyttes til skifting av jernbanekjøretøyer, herunder rangering og omkopling av jernbanekjøretøy
- 45. Løftetjenester på terminaler:** løfting av lastbærere, blant annet containere, tilhengere og tanker, av og på jernbanekjøretøy (eksempelvis godsvogner)
- 46. Jernbanenett:** hele jernbaneinfrastrukturen som forvaltes av en infrastrukturforvalter
- 47. Infrastrukturforvalter:** ethvert organ eller foretak som er ansvarlig særlig for å opprette, forvalte og vedlikeholde jernbaneinfrastruktur, herunder trafikkstyring og styring, kontroll og signal. Infrastrukturforvalters oppgaver på et nett eller en del av et nett kan tildeles forskjellige organer eller foretak
- 48. Jernbaneinfrastruktur:** omfatter elementene som nevnt i punkt 1.2 i dette dokumentet
- 49. Jernbaneforetak:** ethvert offentlig eller privat foretak med lisens som har som hovedvirksomhet å yte tjenester for transport av gods og/eller passasjerer med jernbane, der foretaket forplikter seg til å sørge for trekkraften, herunder foretak som bare sørger for trekkraften
- 50. Serviceanlegg:** anlegg, herunder grunn, bygninger og utstyr, som er helt eller delvis særlig innrettet med henblikk på å kunne yte en eller flere av tjenestene nevnt under punkt 1.3 i dette dokumentet
- 51. Den som driver serviceanlegg:** ethvert offentlig eller privat foretak med ansvar for å forvalte et eller flere serviceanlegg eller for å yte en eller flere av tjenestene til jernbaneforetak som nevnt i punkt 1.3 i dette dokumentet
- 52. Fordeling:** en infrastrukturforvalters fordeling av infrastrukturkapasitet
- 53. Søker:** et jernbaneforetak eller en internasjonal sammenslutning av jernbaneforetak eller fysiske eller juridiske personer, for eksempel vedkommende myndigheter i henhold til forordning [\(EF\) nr. 1370/2007](#) og utskipere, speditører og operatører innenfor kombinert transport, som har en

allmennyttig eller forretningsmessig interesse av å bli tildelt infrastrukturkapasitet

- 54. Overbelastet infrastruktur:** en del av en jernbaneinfrastruktur der etterspørselen etter infrastrukturkapasitet ikke kan dekkes fullstendig i visse perioder, selv ikke etter en samordning av de ulike søknadene om kapasitet
- 55. Kapasitetsforbedringsplan:** et tiltak eller en rekke tiltak med en tidsplan for gjennomføring som tar sikte på å avhjelpe de kapasitetsbegrensninger som har ført til at en del av jernbaneinfrastrukturen blir erklært som overbelastet infrastruktur
- 56. Samordning:** framgangsmåten der infrastrukturforvaltningen og søkerne forsøker å finne en løsning på situasjoner der det finnes innbyrdes motstridende søknader om infrastrukturkapasitet
- 57. Rammeavtale:** en rettslig bindende generell avtale inngått på offentlig- eller privatrettslig grunnlag som fastsetter rettighetene og pliktene til en søker og infrastrukturforvalter med hensyn til den infrastrukturkapasitet som skal fordeles, og de avgifter som skal innkreves i et tidsrom som er lengre enn en ruteplanperiode
- 58. Infrastrukturkapasitet:** muligheten til å planlegge ruteleier det søkes om, på en bestemt del av infrastrukturen i en viss periode
- 59. Nettveiledning:** en detaljert oversikt over alminnelige regler, tidsfrister, framgangsmåter og kriterier for avgifter og kapasitetsfordeling og annen nødvendig informasjon for å kunne søke om infrastrukturkapasitet
- 60. Ruteleie:** den infrastrukturkapasitet som trengs for å kjøre et tog mellom to steder i et gitt tidsrom
- 61. Ruteplan:** de data som fastlegger alle planlagte bevegelser av tog og rullende materiell i den berørte jernbaneinfrastruktur, i den tidsperiode da ruteplanen er gyldig
- 62. Hensettingsspor:** spor som er særlig beregnet på midlertidig hensetting av jernbanekjøretøyer mellom to oppdrag
- 63. Internasjonal godstransport:** en transporttjeneste der toget krysser en medlemsstats grense minst én gang; toget kan koples sammen og/eller atskilles og de ulike delene kan ha forskjellige opprinnelses- og bestemmelsessted, forutsatt at alle vognene krysser minst én grense
- 64. Transport i byer og forsteder:** transporttjenester som har som hovedformål å imøtekomme transportbehovene i en bykjerne eller et byområde, herunder et grensekryssende byområde, og transportbehovene mellom denne bykjernen eller dette byområdet og omliggende områder
- 65. Regional transport:** transporttjenester som har som hovedformål å imøtekomme transportbehovene i en region, herunder en grenseregion
- 66. Havneanlegg:** havneanlegg, inkludert innenlands havneanlegg, som er tilknyttet jernbanevirksomhet
- 67. Påfyllingsanlegg:** alle anlegg som tilbyr drivstoff og forsyning av drivstoff til jernbanekjøretøy (for eksempel diesel fra dieseltanker, pumper mm.)
- 68. Lisens:** en tillatelse som er utstedt av en lisensutstedende myndighet til et foretak, som viser at foretaket har kapasitet til å yte jernbanetransporttjenester som jernbaneforetak; denne kapasiteten kan være begrenset til visse typer tjenester
- 69. Lisensutstedende myndighet:** det organet som er ansvarlig for å tildele lisenser i en medlemsstat
- 70. Offentlig persontransport:** persontransporttjenester av allmenn økonomisk betydning som tilbys offentligheten fortløpende og uten forskjellsbehandling
- 71. Yter av offentlig tjeneste:** et offentlig eller privat foretak eller en gruppe av slike foretak som driver offentlig persontransport, eller et offentlig organ som driver offentlig persontransport
- 72. Forpliktelse til å yte offentlig tjeneste:** et krav som en vedkommende myndighet har definert eller fastsatt for å sikre offentlig persontransport av allmenn betydning som en yter av egen forretningsmessig interesse ikke ville påta seg, eller ikke ville påta seg i samme grad eller på samme vilkår uten godtgjøring
- 73. Enerett:** en rett for en yter av offentlig tjeneste til å drive offentlig persontransport på en særskilt strekning, innenfor et nett eller et særskilt område, uten at andre slike ytere har en slik rett
- 74. Godtgjøring for offentlig tjenesteyting:** enhver fordel, herunder økonomisk, som en vedkommende myndighet gir direkte eller indirekte ved bruk av offentlige midler i løpet av gjennomføringsperioden for en forpliktelse til å yte offentlig tjeneste eller i forbindelse med denne perioden

- 75. Kontrakt om offentlig tjenesteyting:** ett eller flere juridisk bindende dokumenter som bekrefter avtalen mellom en vedkommende myndighet og en yter av offentlig tjeneste om å overlate til denne yteren av offentlig tjeneste å forvalte og drive den offentlige persontransporten som omfattes av forpliktelsen til å yte offentlig tjeneste.
- 76. Vedkommende myndighet:** enhver offentlig myndighet eller gruppe av offentlige myndigheter i en eller flere medlemsstater som har myndighet til å gripe inn i offentlig persontransport på et bestemt geografisk område, eller ethvert organ som har fått tildelt slik myndighet

1.2 Elementer som inngår i definisjonen av jernbaneinfrastruktur

- Sidespor
- Grunn
- spor og sporunderlag, særlig fyllinger, skjæringer, dreneringskanaler og grøfter, oppmurede grøfter, kulverter, bekledningsmurer, beplantning for beskyttelse av skråninger osv.; perronger og godsramper, herunder på stasjoner for passasjerer og godsterminaler; gangstier og gangveier; sperremurer, hekker, gjerder; branngater, sporvekselvarmer; sporkryss osv.; snøskjermer
- tekniske strukturer: broer, kulverter og andre overganger, tunneler, overdekkede skjæringer og andre underganger; støttemurer, strukturer for vern mot snøskred, steinras osv.
- planoverganger, herunder sikkerhetsinnretninger for veitrafikken
- overbygning, særlig skinner, rilleskinner og tvangsskinner; jernbanesviller og langsviller, smådelere for spor, ballast inklusive grus og sand; sporveksler og skinnekryss osv.; dreieskiver og skyvebroer (med unntak av slike som er reservert utelukkende for lokomotiver)
- atkomstveier for passasjerer og gods, herunder atkomst via vei og atkomst for gående passasjerer ved ankomst og avreise
- sikkerhets-, signal- og telekommunikasjonsutstyr på fri linje, i stasjoner og skiftestasjoner, herunder anlegg for produksjon, omdanning og fordeling av elektrisk strøm for signalgiving og telekommunikasjon; bygninger for slike installasjoner eller anlegg; sporbremser
- lyanlegg for trafikk- og sikkerhetsformål
- anlegg for omdanning og overføring av elektrisk strøm for togframdrift: understasjoner, forsyningskabler mellom understasjoner og kontaktråder, bæreliner og stolper; tredjeskinne med stolper
- bygninger som brukes av infrastrukturforvalter, herunder en del av anleggene for innkreving av transportkostnader

1.3 Serviceanlegg og tjenester i disse

- a) stasjoner for passasjerer, herunder bygninger og andre anlegg, også for formidling av reiseinformasjon og egnede lokaler for billettsalg
- b) godsterminaler
- c) skiftestasjoner og skifteanlegg
- d) hensettingspor

- e) vedlikeholdsanlegg, unntatt anlegg for omfattende vedlikehold av høyhastighetstog eller andre typer rullende materiell som krever særskilte anlegg

- f) andre tekniske anlegg, herunder rengjørings- og vaskeanlegg

- g) havneanlegg som er knyttet til jernbanevirksomhet

- h) avlastningsanlegg

- i) påfyllingsanlegg for drivstoff og forsyning av drivstoff i disse anlegg. Prisene for dette skal angis særskilt på fakturaene